

”Revennyt perna ja pimennyt munuainen”

Teini-ikäinen poika monivammautui, kun hänen ohjaamansa motocross-pyörä sinkoutui ajoradalta kivikkoon noin 40–50 kilometrin tuntinopeudella. Päässä oli onneksi kypärä, ja potilas pystyi itse matkapuhelimellaan tekemään hätäilmoituksen. Traumaprotokollan mukaisessa tietokonetomografiassa todettiin vaikeusasteen 5 pernavamma (1). Pernan alaosassa nähtiin runsasta valtimovuotoa ja vatsaontelossa verta. Oikea munuainen oli ehjä, mutta vailla verenkiertoa, mikä sopi äkillisestä venytyksestä aiheutuneeseen munuaisvaltimon intinavaurioon.

Pitkän siirtoetäisyyden vuoksi lämmiskenmäärä-aika oli kuitenkin pituudeltaan useita tunteja, ja toimenpiteistä munuaisen verenkierron palauttamiseksi luovuttiin. Verenvuoto vatsaonteloon korvattiin verituotteilla. Potilas pääsi siirtymään vuodeosastolle jo kolmen vuorokauden teho-osastoseurannan jälkeen.

Polikliinisessä seurannassa potilaan pernasta todettiin jääneen jäljelle kaksi toimivaa saareketta. Hitaasti kutistunut vasen munuainen poistettiin suunnitellusti tähytyksessä puoli vuotta vammautumisen jälkeen. ■

JANI UNKURI, LL, erikoistuva lääkäri
HYKS Lasten ja nuorten sairaala, lastenkirurgia

TUUKKA PUOLAKKA, LT, erikoistuva lääkäri
HYKS Lasten ja nuorten sairaala, teho-osasto
ja Helsingin ensihoidon tutkimusryhmä

KIRJALLISUUTTA

1. Moore EE, Cogbill TH, Jurkovich GJ, Shackford SR, Malangoni MA, Champion HR. Organ Injury Scaling: spleen and liver (1994 revision). *J Trauma* 1995;38:323–4.

